

hvordan lykkes med

Skolegårdsprosjekter

Prosperastiftelsen

innledning

Fra Prospera og Sparebankstiftelsen DNB fikk vi i oppgave å lage en veileder med tips til hva du må tenke på i prosjekter som har som mål å skape gode arenaer for lek og aktivitet på skolen.

Veilederen er ment å bistå frivillige med prosjekthåndteringen og prosjektets gang. Veilederen har fokus på hva som kreves på ulike stadier i prosjektet, viktige tips og huskereglar, mulige fallgruver samt gi motivasjon.

Veilederen er utarbeidet av Synnøve Roaas, Hans Cats, Silke Wrede, Andrea Høibakk og Karoline Andreassen Tandberg.

hvordan vi har jobbet

Arbeidet er basert på møter med fem skolegårdsprosjekter i Oslo som har mottatt støtte fra Sparebanksiftelsen DNB (heretter omtalt som “stiftelsen”). Målet med møtene var å intervju sentrale personer i prosjektene, og få deres fortelling om prosjektet, erfaringer, gleder og frustrasjoner.

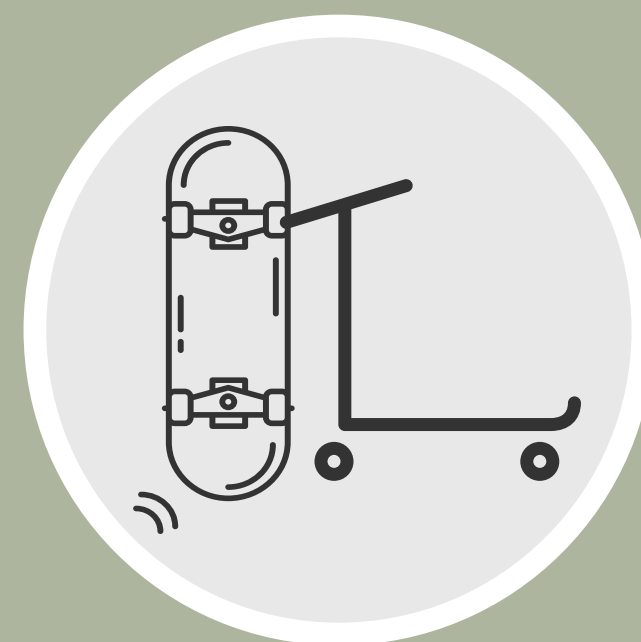
Det er gjennomført et møte med Oslobygg med etterfølgende e-postutveksling med sentrale personer i etaten. Målet var å få en forståelse for hvordan Oslobygg jobber, og hvordan en ideell prosess for skolegårdsprosjekter kan være.

Vi har også hatt samtale med stiftelsen for å få forståelse for hvordan den jobber med skolegårdsprosjekter.

Veilederen er et sammendrag av alle samtalene vi har hatt.

slik leser du veilederen

Veilederen er delt inn i fire deler.
Du kan lese hele, eller gå til den delen som er mest
relevant for deg.

STEG 1

Oppstart

STEG 2

Underveis

STEG 3

I trøbbel?

STEG 4

“Stigespillet”

oppstart

Mange skolegårder trenger oppgradering. Ofte kommer initiativet fra FAU eller andre tilknyttet skolen.

Her er fire ting du bør huske på i oppstartsfasen. På de neste sidene blir tipsene utdypet.

Definer problemet

Hva er behovet?

Definer interessentene

Hvem kan kontaktes?

Identifiser andre planlagte tiltak

Hva skal gjøres?

Organiser arbeidet

Hvem skal gjøre hva?

Definer problemet

Viktige spørsmål du bør stille deg: Er det ett eller flere behov? Og - er det en eller flere målgrupper som har et behov som ikke blir dekket i dagens skolegård?

Ved flere behov vil det være nyttig å lage en prioritert liste for å snevre prosjektet inn mest mulig, og sikre et realistisk ambisjonsnivå.

Formuler en problemstilling: eksempler på en problemstilling kan være at det eksisterer sosiale utfordringer eller trafikkutfordringer, dagens skolegård har en ugunstig arealutnyttelse eller barna i nabolaget ønsker en flerbruksarena for både skoletid og fritid.

Beskriv en ønsket tilstand: eksempler på dette kan være trygge omgivelser, sosial møteplass, lekeplass for barn/familier osv. En ønsket tilstand skal kunne svare på behovet og løse problemstillingen.

**Hvem har behovet?
Hvem trenger
prosjektet, og hva
trenger de?**

Organiser arbeidet

En viktig forutsetning for å lykkes med prosjektet, er at initiativtaker/prosjektleder forstår sin rolle, sitt ansvar og sine oppgaver tilknyttet prosjektet. Det er vår oppfatning at når det kommer til muligheten for å lykkes med et skolegårdsprosjekt, så kreves det en betydelig innsats fra initiativtaker og prosjektpådriver.

Vi anbefaler at det er FAU som sender søknad om økonomisk støtte til stiftelser, da FAU dekker de fleste kvalifikasjonskrav (organisasjonsnr. ol.).

Basert på samtalene som er gjennomført, er det to sentrale roller prosjektet:

Prosjektleder

Ansvar for:

- medvirkning, dialog med aktørene på skolen og andre interessenter
- forankring av løsninger hos de som skal bruke tiltaket
 - prosessen med rektor
 - utvikle prosjektets leveranser
- dokumentere prosessen gjennom møtereferater og avtaler
- følge opp skolen og skoleeier underveis
 - kvalitetssikre løsningene før de blir besluttet for å bygge

Økonomiansvarlig

Ansvar for:

- skrive søknader, kontakt med sponsorer
 - overordnet oversikt over prosjektet
 - få en oversikt over prosjektkostnad
- samle inn erfaringer fra sammenlignbare prosjekter

Tips:

Et team må ikke bli for stort. To personer kan være nok!

Identifiser andre planlagte tiltak

Planlegging av vedlikehold av skolegårder foregår som regel 1-3 år fremover i tid. Det er derfor alltid prosjekter på planleggingsnivå som gjennomføres etter tildelt budsjett og prioritering av skoleeier og/eller rektor.

Initiativ til tiltak fra eksterne aktører kommer i tillegg til planlagte tiltak på skolen.

Før det søkes midler til tiltak bør prosjektet avklare med skoleeier om tomten er aktuell for tiltak. Det kan foreligge andre kommunale formål for tomten, planlagte utvidelser eller andre forhold som gjør at tiltak ikke er aktuelt, eller må begrenses. Skoleeier må også vurdere alle tiltak opp mot naboforhold.

Skolen ved rektor er part mot skoleeier, og drift- og vedlikehold av det som er tenkt etablert for at anlegg skal få lengst mulig levetid. Prosjekter på skolen må derfor alltid forankres hos skolen sammen med skoleeier.

Stiftelsens rolle kan være utfordrende.

Stiftelsen gir midler ut i fra vurdering av et prosjekt/prosjektsøknad, mens Oslobygg har en prioritert rekkefølge for tiltak på skoler i Oslo. En søknad med støtte fra stiftelsen vil kunne oppleves som et engasjement fra nærmiljøet som forstyrrer rekkefølgen som kommunen jobber etter. Det er potensiale for at prioriteringene spriker veldig mellom FAU/Sparebankstiftelsen DNB og kommunen. En slik forstyrrelse kan unngås gjennom tidlig dialog mellom stiftelsen og kommunen.

underveis

Skap engasjement!

Samle troppen!

Kartlegg behovet

Appeler til nærmiljøet.

Sikre framdrift

Få jobben gjort!

Skap engasjement!

Dann en realistisk visjon

Møtene vi har hatt med fem skolegårdsprosjekter i Oslo viste viktigheten av dialog med skoleeier og via rektor på skolen for å finne ut hva som er realistisk med planer for en aktiv skolegård. Å synliggjøre denne prosessen i prosjektgruppen er viktig for å unngå frustrasjon. I stedet skal en realistisk visjon dannes: hva er det brukerne ønsker? Hva matcher med prioriteringslisten til skolen og skoleeier? Dette kan dere jobbe ut fra. En realistisk visjon som viser resultater hjelper å skape og opprettholde engasjement internt i prosjektgruppa.

Fokus på ressurser og en stabil prosess

Definer kunnskap av deltakerne i prosjektgruppa og hva den enkelte ønsker å bidra med i prosjektet. Dette går hånd i hånd med hvilken kapasitet prosjektdeltakerne har for ekstra oppgaver. Dette bør være veiledende for hvordan oppgavene i prosjektgruppa fordeles.

Det skaper engasjement hvis hver enkelt i prosjektgruppe kan være delaktig og føler at de har kapasitet til å gjennomføre sine oppgaver og lyst til å være med helt til prosjektet er ferdigstilt. En stabil gruppe bidrar også til å opprettholde engasjementet.

Skap blest og følelsen av eierskap i prosjektet

Opprett kanaler for å vise oppnådde delmål, synliggjøre ideene og prosessen overfor andre og prosjektgruppa selv. Her kan dere ha en åpen dialog, som kan hjelpe å opprettholde engasjementet i prosjektgruppa. Dette kan være via (sosiale) medier eller dialogmøter.

Opplevelsen av et overkommelig prosjekt

Prosjektet bør ha en realistisk og kjent tidsramme som prosjektgruppa kan jobbe innenfor. En kjent avslutningsdato eller -periode bidrar til at prosjektet kan oppleves som overkommelig.

Marker milepæler

Markeringer av oppnådde delmål og snart gjennomført prosjekt kan bidra til å synliggjøre allerede gjennomførte prosesser innen prosjektet og opprettholde engasjementet.

**Å oppleve eierskap
i prosjektet
bidrar til økt
engasjement.**

Kartlegg behovet

Ved å spørre elever og foreldre hva de ønsker seg av en ny oppgradert skolegård får dere innspill til hvilke behov de ønsker dekket. Man løfter på den måten kvaliteten på prosjektet. Det kan være fint å ta en prat med både elever og foreldre før dere går videre med prosjektet. Etter hvert som prosjektet går framover, kan dere sette i gang en mer omfattende brukerundersøkelse.

Skolene har jevnlig dialog med skoleeier. Det årlige leietakermøtet er en arena hvor skolen kan løfte og drøfte sine behov og ønsker, men det er også mulig for skolen å spille inn dette utenom. Skolen vil ta en runde med aktuelle tiltakshavere, som FAU, før møtene for å avklare ønskede prosjekter.

Prosjektet bør avklare med skoleeier hvem som skal være ansvarlig for brukermedvirkning, og med hvem. Det bør som minimum være brukermedvirkningsmøte mellom skolen, skoleeier og FAU. I tillegg bør skolen sørge for brukermedvirkning med elever og elevråd.

Brukermedvirkningen må tilpasses omfanget av prosjektet, og være forankret hos skolen.

Husk at større tiltak som større lekeapparater krever prosjektering. Hvem som er ansvarlig for prosjektering må avklares med skolen og skoleier.

OBS!

Behovet må være godt forankret i forkant av dialogen med rektor, og møtet rektor har med eiendomsforvalter/skoleeier. Nye innspill og nye løsningsforslag senere i prosessen vil oppleves som støy og vil skape usikkerhet. Det vil føre til at det tar lengre tid å gjennomføre prosjektet.

Sikre framdrift

“Vær plagsom”, følge opp, være tydelig, skrive referat, forplikte hva som dere har blitt enig om.

I prosesser hvor offentlig forvaltning enten har beslutningsmyndighet eller overordnet ansvar for en eiendom, i dette tilfellet en skolegård, er det viktig å forholde seg saklig og formell.

Når prosjektleder/FAU ønsker å bygge en sak for å oppnå en endring er det viktig å lage en plan og forplikte seg til å følge opp alle deler av denne planen. Her forventes det at prosjektideen presenteres på en forståelig og saklig måte, både skriftlig og muntlig.

I dialog med samarbeidspartnere eller beslutningsmyndigheter er det viktig å møte forberedt, være tydelig på hva som trengs og forventes av den/de andre partene og dokumentere dialog og avgjørelser som tas. Her anbefales det at prosjektleder skriver referat fra møter og henvender seg til andre parter skriftlig, slik at dialogen kan dokumenteres.

Sørg for å følge opp prosessen, sett tidsfrister og ikke nøl med å purre på svar og avgjørelser som er lovt eller avtalt på forhånd.

Tips til gjennomføring*

* dersom skoleeier ikke er Oslobygg

- Lag en avtale med grunneier/ skoleeier om utføring (valg av kontrakts-/entrepriseform, byggherreansvar) og firma de som hjelper prosjektet med å tegne/ beskrive løsning/folk du hyrer inn.
- Snakk om forventninger på forhånd.
- Bli enige om utførelse og drift så tidlig som mulig!
- Hvem drifter løsningen etter at den er bygget?
- Hvem eier grunnen og kan gi tillatelse til å bygge?
- Hvem skal være byggherre?
- Husk å sjekke lovverk, plankrav, tekniske krav og sikkerhetskrav som vil gjelde for skolen din

Når Oslobygg er skoleeier

Fase 1

Søker skal først avklare med Oslobygg om eiendommen er aktuell for tiltak. Ved forespørsel bør det fremkomme hvilket område man ønsker tiltaket etablert i, og evt. hva som ønskes etablert. Tiltakets omfang og art kan forandre seg basert på brukermedvirkning, naboforhold eller planlagte utvidelser av skolen.

Fase 2

Utarbeiding av søknad om endring av leieobjekt (sendes inn av skolen til OBF)

Det anbefales ikke prosjekter som er søknadspliktige, da disse er tidkrevende. Terrengendringer over 0,5 meter er søknadspliktig. Skoler er, med noen unntak, fritatt fra søknadsplikt for å kunne sette opp aktivitetsapparater. Enkelte tiltak er uansett søknadspliktig, eksempelvis skateparker. Enkelte skoler er omfattet av vern som må hensyntas.

Fase 3

Søknad om endring av leieobjekt oversendes Oslobygg KF.

Møte mellom skole og Oslobygg KF. Gjennomgang/konkretisering av prosjekt.

Det avklares kapasitet hos Oslobygg og hos rammeleverandører og forventet fremdrift.

Forslag tegnes ut sammen med Oslobygg, og et kostnadsestimat utarbeides i samarbeid med skole og Oslobygg.

Fase 4

Finansiering/prioriteringer

Prosjektet må ta høyde for å måtte finansiere både prosjektering og bygging.

Dugnad er ikke tillatt, som følge av krav til HMS, SHA og garantitid hos leverandør.

Oslobygg innhenter priser på hvert av tiltakene, slik at man har kontroll

over forbruket.

Dersom Oslobygg ikke kan finansiere prosjektet, blir de delene som har lavest prioritet tatt ut av prosjektet.

Fase 5

Bestilling av gjennomføring
Oslobygg bestiller prosjektet av entreprenør

Fase 6

Etablering av prosjekt

Oslobygg skal være byggherre, skolegårdsprosjekt, FAU og skolen holdes orientert om fremdrift.

Fase 7

Lek, moro og aktivitet

Endelig er tiltak(ene) realisert. Nå er tiden inne for å skape aktivitet og ha det gøy!

Fase 8

Etterarbeid

Når tiltakene er ferdig etablert gjøres det sluttbefaringer og utarbeides nødvendige sluttrapporter.

Eksempel på en framdriftsplan fra Oslobygg *

Måned \ Oppgave	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni
Avklaring med Oslobygg KF	■														
Kartleggingsmøte med skole/eiendomsforvalter	■														
Brukermedvirkning		■													
Utarbeide søknad om endring av leieobjekt/ oversendelse av søknad OBF			■												
Søknad sendes OBF - konkretisering av prosjekt					■	■									
Avklare kapasitet OBF, rammeleverandører, fremdrift							■	■							
Finansiering/prioriteringer								■							
Bestilling rammeleverandør/mini-konkurranse								■	■						
Gjennomgang tilbud, evt. opsjon tas inn									■	■					
Etablering av prosjekt												■	■	■	■

* Fremdriftsplanen er en veiledende illustrasjon på fremdrift for et prosjekt som er besluttet gjennomført av Oslobygg. Tilleggsoppgaver i prosjekt (utvidelser, kostnader) vil føre til at prosjektene tar lengre tid. Fremdriftsplanen må tilpasses tidspunkt for oppstart og omfang på prosjektet.

i trøbbel?

**Ikke gi deg - send mail
på mail**

Få oppslag i media

**Kontakt
Sparebankstiftelsen**

Når ting stagnerer...

Noen gir opp etter å ha fått avslag etter ett brev. Men du må sende hundre brev!

Noen ganger kan dere oppleve at prosessen stopper delvis eller helt opp.

Det er flere ting som kan være utfordrende og skape fartsdumper.

Proessen kan for eksempel stoppe opp hos Oslobygg. For å forsøke å løse opp dette kan FAU-teamet for eksempel ta kontakt med lederen for den aktuelle byrådsavdelingen for å forsøke å gi prosjektet høyere prioritet i vedlikeholdet og utviklingen av skolegårdene i bydelen.

Hvis FAU-teamet går i dialog med byrådsavdelingen kan det være lurt å forberede seg med faglig og saklig kunnskap om byggeprosjekter, ta i bruk illustrasjoner og eventuelt bruke elevrådsrepresentanten fra skolen til å framføre budskapet.

Det er viktig å være «på» og ta kontakt, følge opp henvendelser og ikke gi seg med det første.

Med en beslutning i Byrådsavdelingen må det også vedtas at Oslobygg skal få midler til å utføre prosjektet.

Det er viktig å huske på at Oslobygg har sin egen prioriteringsliste og det skal litt til å komme forbi denne når planer først er lagt for budsjettene.

Alternativt kan FAU-teamet ta i bruk en såkalt deputasjon. Det går ut på å samle 300 underskrifter som støtter opp under prosjektet. Med bakgrunn i dette kan FAU-teamet søk om å få presentert saken sin i Byrådet. Saken kan vedtas støttet i Byrådet på bakgrunn av en slik deputasjon.

Ta i bruk media og lobbyer ovenfor lokale ressurspersoner.

Tar dere kontakt med Oslo kommune via e-post kan det være lurt å sende informasjon til flere mottakere. Bruk kopi-feltet flittig! Dette skaper forankring og sprer informasjon og henvendelser til flere aktuelle parter.

Tips!
En måte å få prosjektet prioritert i kommunen er å bruke deputasjon.

For å få deputasjon må man levere minimum 300 underskrifter for å få presentere saken sin i bystyret. Gjennom en deputasjon kan man ta en "snarvei" rett til bystyret for å få prosjektet sitt behandlet der.

Skoleeier får etterbetalt de økonomiske midlene FAU har samlet inn.

FERDIG

Byggingen starter!

Landskapsarkitekt

Entreprenør

Lekeapparatleverandør

Vær en aktiv part i samarbeidet med skoleier!

Bestilling av tjenester (Oslobygg har rammeavtaler)

- Rektor, FAU-teamet og byggherre har møter og konkretiserer prosjektet:
- Brukermedvirking
 - Forslag tegnes ut
 - Kostnadsestimat
 - Fremdrift
 - Vedlikehold avtales

Lag en skisse

Rektor avklarer med skoleeier om de vil ta på seg prosjektet

Skoleier tar på seg byggherreansvar

Lag et sted der flere grupper i nærområde kan ha det fint!

- Prat med andre aktører i nærområde
- borettslag
 - gamle hjem
 - naboer

Spør elevene om hva de ønsker

Får avslag fra skoleier

Ta kontakt med Sparebankstiftelsen!

Ungdommene våre har ingen steder å henge

Kanskje vi kan oppgradere skolegården vår?

Ta en prat med FAU

Rektor

Ta en uformell prat med rektor!

Identifiser interessentene: Hvilke aktører kan påvirke prosjektet og hvem vil bli påvirket?

START

FAU

Bli et team!
• Fordel roller og oppgaver

Definer problemet
• lag en prioriteringsliste; hva er viktigst?

Lykke til!

Prosperastiftelsen

